



МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ОТЧЕТНА СТАТИСТИЧЕСКА

ФОРМА ЕФ (*Form EF*)- ФИНАНСОВИ ДАННИ НА ВЪЗДУШНИТЕ ПРЕВОЗВАЧИ

I. ОТЧЕТНИ ДАННИ

В отчетна статистическа форма ЕФ въздушните превозвачи попълват обобщени годишни финансови и оперативни данни за изпълнените от тях международни и вътрешни полети по редовни и нередовни превози. Форма ЕФ се състои от общо четири части, като в части от 1 до 3 се попълват финансови показатели за дейността, а в част 4 – статистически данни за общия трафик и капацитета, съответстващи на оперативните приходи и разходи, посочени в Част 1.

Електронната форма ЕФ във формат Excel е предложена в два отделни формуляра (две страници на файла):

- **формуляр „Финанси“**, съдържащ: Част 1. „Отчет за приходите и разходите“, Част 2. „Баланс“ и Част 3. „Отчет за неразпределената печалба“;
- **формуляр „Трафик“**, съдържащ: Част 4. „Данни за обема на търговските превози и за превозния капацитет“.

За целите на статистическото отчитане, всички данни, подавани с отчетна форма ЕФ, следва да се отнасят за **опериращия превозвач**, като обхващат и различните видове търговски споразумения за съвместни услуги между въздушните превозвачи: полети със споделени кодове (*code-share*), *blocked-off* чартъри*, *blocked-space* споразумения*, съвместни търговски превози и такива с наети въздухоплавателни средства. В този контекст, терминът "опериращ превозвач" се отнася до този превозвач, чийто номер на полета се използва за целите на управление на въздушното движение. Всякакви отклонения от настоящите указания се описват в поле "Забележка" на отчетната форма.

Данните, събирани чрез отчетна статистическа форма ЕФ, имат за цел да отразят финансовото състояние на въздушния превозвач и следва да включват всички приходи и разходи, както и активите и пасивите на въздушния превозвач. **Всички финансови данни за отчетни периоди до 31.12.2025 г. се попълват в хиляди лева, а данните за периоди след 01.01.2026 г. – в хиляди евро.**

Ако въздушният превозвач е част от група дружества, включваща други свързани дейности (напр. техническа поддръжка на въздухоплавателни средства, кетъринг, резервационни системи), тук се отчитат само дейностите, свързани с въздушния превоз. Въпреки това, ако някои от финансовите данни (напр. съдържащите се в Баланса), не могат да бъдат отчетени отделно за въздушния превозвач, само оперативните данни (приходи и разходи), посочени в Част 1. „Отчет за приходите и разходите“ следва да се отнасят до дейностите на въздушния превозвач. Другите финансови данни, несвързани пряко с въздухоплавателна дейност, показани в Част 2. „Баланс“ и в Част 3. „Отчет за неразпределената печалба“, могат да бъдат отчетени за групата като цяло.

В Част 4. въздушните превозвачи попълват отчетни годишни данни за трафика и капацитета, съответстващи на оперативните приходи и разходи, отчетени в Част 1.



II. УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ

II.1. ЧАСТ 1. „ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ“

PART 1 - PROFIT AND LOSS STATEMENT

Оперативни приходи и разходи са тези, произтичащи от извършването на въздухоплавателни услуги и всички съпътстващи ги услуги през отчетната година. Отчитат се като брутни суми, освен ако друго не е посочено в указанията за попълване по-долу.

Позиции от 1 до 4: ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ / *OPERATING REVENUES*

Позиция 1. Редовни превози (общо) / *Scheduled services (total)*

Позиция 1.1: Пътници / *Passengers*

Данните следва да включват всички приходи, получени от превоз на пътници по **редовни търговски полети***, след приспадане на приложимите отстъпки и работи и пропорционалните интерлайн тарифи.

В случай на промоционални оферти (напр. "две за едно") брутният приход за двата билета се начислява с приложимата отстъпка, така че да се отрази нетния приход от стойността на един билет.

За пътниците, пътуващи с билети, издадени в замяна на точки по програма за лоялност (*Frequent flyer*), се вписват нулеви приходи. Включват се също събрани от пътниците допълнителни такси за гориво и други такси, които се отчитат като приходи и за които превозвачът няма задължението да ги прехвърли на правителството или на друго търговско дружество.

Не включва данни за:

- а) стойността на пътническите билети, продадени предварително - стойността на тези билети се пренася, докато полетът се осъществи или стойността им бъде възстановена, или докато стойността на неизползваните билети бъде записана в приходите;
- б) данъци върху продажбата на пътнически превози; такси за анулиране на резервации; приходи от продажбата на храни и напитки, които не са включени в цената на билета; приходи от номинални такси за обслужване на лица, които пътуват на безвъзмездна основа (например членове на персонала), които следва да се отчитат в позиция 3;

Позиция 1.2: Платен багаж / *Excess baggage*

Включват се всички приходи, свързани с превоза на пътнически багаж, надвишаващ нормата безплатен багаж, включен в тарифата.



<p>Позиция 1.3: Товари, експресни и дипломатически пратки / <i>Freight, express and diplomatic bags</i></p>	<p>Данните следва да включват всички приходи, получени от превоз на товари (вкл. експресни и дипломатически пратки) по редовни търговски полети, след приспадане на приложимите отстъпки и работи и пропорционалните интерлайн тарифи.</p>
<p>Позиция 1.4: Поща / <i>Mail</i></p>	<p>Включват се всички приходи от превоз на вътрешна и международна поща по преобладаващите тарифи за превоз.</p>
<p>Позиция 2. Нередовни превози (общо) / <i>Non-Scheduled services (total)</i></p>	
<p>Позиция 2.1: Пътници и платен багаж / <i>Passengers and Excess baggage</i></p>	<p>Данните следва да включват брутните приходи, получени от превоз на пътници и платен багаж по нередовни търговски полети*.</p> <p>Включват се също събрани от пътниците допълнителни такси за гориво и други такси, които се отчитат като приходи и за които превозвачът няма задължението да ги прехвърли на правителството или на друго търговско дружество.</p> <p>Когато приходите от нередовни превози включват туристически пакет, те следва да бъдат отчетени разделно като "услуга по въздушен превоз" и "други" (напр. приходи от хотелско настаняване, наземен транспорт и т.н.), ако е възможно. Частта от въздухоплавателните услуги се включва в тази позиция, а другите приходи - в позиция 3.1. Ако такова разделение не е възможно да бъде направено и значителна част от приходите от нередовни полети включват постъпления от туристически пакети, това следва да бъде пояснено в поле "Забележки" на отчетната форма.</p>
<p>Позиция 2.2: Товари (вкл. експресни и дипломатически пратки) и поща / <i>Freight (incl. express and diplomatic bags) and mail</i></p>	<p>Данните следва да включват брутните приходи получени от превоз на товари (вкл. експресни и дипломатически пратки) и по нередовни търговски полети.</p>
<p>Позиция 3. Други приходи от оперативна дейност (общо) / <i>Other operating revenues (total)</i></p>	
<p>Позиция 3.1: Извънредни приходи / <i>Incidental transport related revenues</i></p>	<p>Включват брутните приходи от всички дейности, свързани с превозна дейност, които не са включени в точки 1 и 2 по-горе, като например:</p> <ul style="list-style-type: none"> • приходи от предоставяне на въздухоплавателни средства на други превозвачи, като например в договори за чартиране или оперативен лизинг; • приходи, получени от маркетинговия превозвач в рамките на <i>code-share</i> и <i>blocked-seat</i> споразумения*, или споразумения за съвместна експлоатация.



<p>Позиция 3.2: Други приходи / <i>Miscellaneous operating revenues</i></p>	<p>Включват нетните приходи (брутни приходи, намалени със съответните разходи) от източници като услуги по обработка на товари за трети страни, продажби на услуги по техническо обслужване, наземен транспорт, кетъринг услуги, недвижими имоти и източници, различни от въздушните превози, когато тези дейности са извършени от въздушния превозвач.</p>
<p>ВАЖНО: В електронната форма ЕФ общите приходи по позиции 1, 2 и 3 се изчисляват автоматично след попълване на данните по позиции 1.1-1.3, 2.1-2.2 и 3.1-3.2.</p> <p>Общите приходи от оперативна дейност по позиция 4 се изчисляват автоматично като сбор от данните по позиции от 1 до 3.</p>	

*/ Вж. дефинициите в част III на настоящите методически указания.

<p>Позиции от 5 до 14: ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ / OPERATING EXPENSES</p>	
<p>Позиция 5. Полетни операции/ Flight operations</p>	
<p>Позиция 5.1: Работна заплата и разходи за летателния състав / <i>Flight crew salaries and expenses</i></p>	<p>Данните следва да включват разходи за заплати и надбавки, пенсионни и здравни осигуровки, застраховки, командировъчни, разходите за обучение и други подобни разходи (напр. разходи за униформи) на летателния състав.</p> <p>Не включва данни за заплати, надбавки и други подобни разходи на кабинния състав и персонала, обслужващ пътниците, които се отчитат в позиция 10.1 на отчетната форма.</p>
<p>Позиция 5.2: Гориво и смазочни материали / <i>Aircraft fuel and oil</i></p>	<p>Данните следва да включват такси за зареждане, невъзстановими мита и данъци.</p>
<p>Позиция 5.3: Застраховки на ВС / <i>Flight equipment insurance</i></p>	<p>Включват разходи по:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застраховка срещу злополуки и повреди по ВС или неговото оборудване по време на полет и на земята; • застраховка отговорност, произтичаща от експлоатацията на ВС или, в случай на липса на такава застраховка - произтичащите от това разходи, за които въздушният превозвач е отговорен. <p>Не включва данни за премии по застраховка "Отговорност към пътниците" и застраховка "Злополука на пътници", платени от въздушния превозвач, които се отчитат в позиция 10.2 на отчетната форма.</p>



<p>Позиция 5.4: Лизингови вноски за ВС / <i>Flight equipment rentals</i></p>	<p>Включват се разходите, свързани с наемане на ВС и екипажи от други въздушни превозвачи, по споразумения за чартиране, размяна и оперативен или краткосрочен лизинг.</p>
<p>Позиция 5.5: Други разходи / <i>Other expenses</i></p>	<p>Включват се разходите, свързани с експлоатацията по време на полет и съответното време на изчакване (задържане) на ВС, които не могат да бъдат отнесени по позиции от 5.1 до 5.4 включително.</p>
<p>Позиция 6. Техническо обслужване и ремонт на ВС / <i>Flight equipment maintenance and overhaul</i></p>	<p>Данните следва да включват :</p> <ul style="list-style-type: none"> • разходите за поддържане на ВС, двигателите, компонентите и резервните части в работно състояние; • разходите за ремонт и основен ремонт • разходите за поддържане на сертификата за летателна годност в съответствие със задължителните изисквания; • разходи за заплати, надбавки и други разходи за целия персонал, ангажиран с техническата поддръжка на ВС е неговото оборудване; • разходите за ремонт, реконструкция и поддръжка на летателното оборудване от външни изпълнители и производители. <p>Преките и свързаните с тях непреки разходи за поддръжка на наземните съоръжения обикновено се включват в Позиция 9 на отчетната форма. В случай, че е невъзможно тези разходи да бъдат отделени, те трябва да бъдат включени тук със съответното пояснение в поле "Забележки" на отчетната форма.</p> <p>Ако са създадени резерви за поддръжка и основен ремонт на летателното и наземното оборудване, тези резерви следва да се отчитат като разходи за поддръжка и основен ремонт всяка година, пропорционално на използването на оборудването.</p>
<p>Позиция 7. Амортизация и обезценка / <i>Depreciation and amortization</i></p>	
<p>Позиция 7.1: Обезценка на летателно оборудване / <i>Depreciation - flight equipment</i></p>	<p>Общата сума на начислената годишна амортизация на активите по част 2, позиция 3.1. на отчетната форма.</p>
<p>Позиция 7.2: Амортизация на финансов лизинг / <i>Amortization of capital leases - flight equipment</i></p>	<p>Общата сума на начислената годишна амортизация по финансов лизинг на активите по част 2, позиция 3.3. на отчетната форма.</p>



<p>Позиция 7.3: Обезценка и амортизация на наземно имущество и оборудване / <i>Depreciation and amortization - ground property and equipment</i></p>	<p>Общата сума на начислената годишна обезценка и амортизация на активите по част 2, позиция 3.2. и позиция 3.4. на отчетната форма.</p>
<p>Позиция 7.4: Други / <i>Other</i></p>	<p>Общата сума на начислената годишна амортизация на капитализирани разходи за развитие, предварителни разходи преди въвеждане в експлоатация и други нематериални активи, приложими към извършването на въздухоплавателна дейност, включени в част 2, позиция 5.1. на отчетната форма.</p>
<p>Позиция 8. Разходи за такси / <i>User charges</i></p>	
<p>Позиция 8.1: Такси за кацане и други летищни такси / <i>Landing and associated airport charges</i></p>	<p>Данните следва да включват всички такси и тарифи, свързани с въздухоплавателната дейност на въздушния превозвач, заплатени за услугите, предоставяни на летищата, като например:</p> <ul style="list-style-type: none"> • такси за кацане; • такси за пътници и товари; • такси за сигурност; • такси за паркинг и хангар на ВС; • други, свързаните с превозите летищни такси. <p>Не включва данни за такси, свързани със зареждане на ВС с гориво и смазочни масла.</p>
<p>Позиция 8.2: Такси за аеронавигационно обслужване / <i>Air navigation charges</i></p>	<p>Включва се сумата на заплатените от въздушния превозвач такси за предоставени услуги по аеронавигационно обслужване при прелитане и такива в зоните и районите на летищата.</p>
<p>Позиция 9: Наземни разходи / <i>Station expenses</i></p>	<p>Данните следва да включват:</p> <ul style="list-style-type: none"> • всички разходи, свързани с издръжката на наземния персонал на въздушния превозвач, ангажиран с обслужването на въздухоплавателните средства и търговското затоварване, като възнаграждения, надбавки и други разходи; • наеми на работни помещения; • разходи за поддръжка и застраховка на летищните съоръжения (ако е възможно да бъдат отделени от общите); • такси за представителство и обслужване на полетите на въздушния превозвач, начислявани от трети страни;



	<ul style="list-style-type: none"> разходи, свързани със складиране, пакетиране и транспортиране на материали и оборудване, свързаните с тях мита и такси, наеми и издръжка на складов персонал на въздушния превозвач.
Позиция 10: Разходи за обслужване на пътници / <i>Passenger services</i>	
Позиция 10.1: Работна заплата и разходи за кабинен състав / <i>Cabin crew salaries and expenses</i>	Данните следва да включват разходите за заплата и надбавки, пенсионно и здравно осигуряване, застраховки, пътни и други подобни разходи (униформи и др.), обучение на кабинния екипаж.
Позиция 10.2: Други разходи / <i>Other expenses</i>	Включват разходи за: <ul style="list-style-type: none"> премии по застраховки по отношение отговорност към пътници и застраховки срещу злополука, платени от въздушния превозвач; храна и настаняване, включително разходите за консумативи и персонални услуги, предоставени на пътниците; хотели, храна, наземен транспорт и други разходи, извършени във връзка с нерегулярност на полетите; други разходи, свързани с обслужване на пътници.
Позиция 11. Обслужване на клиенти, продажби и маркетинг / <i>Ticketing, sales and promotion</i>	
Позиция 11.1: Разходи за комисиони / <i>Commission expenses</i>	Данните включват нетната комисиона, платена от отчитания превозвач на други лица за продажбата на превоз по неговите линии, намалена с комисионата, дължима от отчитания превозвач към други въздушни превозвачи за продажбата на превоз по техните линии.
Позиция 10.2: Други разходи / <i>Other expenses</i>	Включват се разходи за: <ul style="list-style-type: none"> заплати, надбавки и други относими разходи за целия персонал, ангажиран в резервационна дейност, продажба на билети, маркетинг и реклама; разходи за служебни помещения (офиси за продажби и др.); агентски възнаграждения; реклама и връзки с обществеността чрез различни медии.
Позиция 12. Общи и административни разходи / <i>General and administrative</i>	Включват разходите, направени за изпълнение на общите и административните функции в организационната структура на въздушния превозвач, както и разходите, свързани с въпроси от общ корпоративен характер, независимо дали са оценени



	отделно или са пропорционално разпределени в съответствие със счетоводната практика в организацията. Не включват режимните разходи, пряко свързани с позиции 5, 6, 9, 10 и 11, които следва да бъдат включени в разходните позиции, за които се отнасят.
Позиция 13. Други оперативни разходи / <i>Other operating expenses</i>	
Позиция 13.1: <i>Извънредни разходи, свързани с ОД / Incidental transport related expenses</i>	Включват се оперативни разходи, които не могат да бъдат отнесени към позиции от 5 до 12, както и разходите, свързани с приходите, получени и отчетени по позиция 3.1.
Позиция 13.2: <i>Други различни оперативни разходи / Miscellaneous operating expenses</i>	Вписват се всички други оперативни разходи от различно естество, които не са отнесени към позициите от 5 до 12 и 13.1 по-горе. Естеството на тези разходи трябва да се отрази в поле "Забележки" на отчетната форма.
<p>ВАЖНО: В електронната форма ЕФ общите разходи по позиции 5, 7, 8, 10, 11 и 13 се изчисляват автоматично след попълване на данните по позиции 5.1-5.5, 7.1-7.4, 8.1-8.2, 10.1-10.2, 11.1-11.2 и 13.1-13.2.</p> <p>Общите разходи по оперативна дейност по позиция 14 се изчисляват автоматично като сбор от данните по позиции от 5 до 13.</p>	
Позиция 15. РЕЗУЛТАТ ОТ ОПЕРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ - Печалба или (Загуба) / <i>OPERATING PROFIT OR (LOSS)</i>	<p>Финансовият резултат от оперативната дейност е разликата между позиция 4 и позиция 14 на част 1 на отчетната форма.</p> <p>ВАЖНО: В електронната форма ЕФ финансовият резултат се изчислява автоматично, като отрицателната величина (Загуба) се изразява в скоби.</p>
Позиции от 16 до 21. Финансови приходи и разходи / <i>Non-operating Revenues and Expenses</i>*	
Позиция 16: Разходи за лихви / <i>Interest expense</i>	
Позиция 16.1: <i>Лихви по задължения / Interest on debt</i>	Включват разходите за лихви по дългов капитал, включително салдото на постъпленията и плащанията (или начисленията) по сметката за лихви по дългосрочни и краткосрочни облигации (вземания или задължения), амортизацията на дисконта и разходите по дълга, както и амортизацията на премията по дълга.
Позиция 16.2: <i>Лихви по лизинг / Interest on capital leasing</i>	Включват сумата на лихвения елемент по финансов лизинг, платена през отчетната година.



<p>Позиция 17: Увеличение или (намаление) на капитала от изваждане на активи от употреба / <i>Capital gain or (loss) on retirement of equipment and other assets</i></p>	<p>Включва се баланса от приходите и разходите, реализирани от продажби, замяна или извеждане от употреба (в резултат на остаряване, злополука и др.) на летателно оборудване и други активи.</p> <p>Печалбите или загубите от извеждане от употреба се определят като разлика между амортизираната балансова стойност на оборудването към датата на извеждане от употреба и реализираната стойност.</p>
<p>Позиция 18: Приходи от публично финансиране / <i>Payments from public funds</i></p>	<p>Въведете сумата на преките субсидии и други плащания, извършени от държавни органи, които не са отчетени другаде.</p>
<p>Позиция 19: Разчети със свързани предприятия / <i>Affiliated companies</i></p>	<p>Включва баланса от всички приходи от свързани дружества и загубите на тези дружества, възстановени в брой или записани като резерв срещу инвестиции (част 2, позиция 5.3 на отчетната форма).</p>
<p>Позиция 20: Други финансови приходи и разходи / <i>Other non-operating items</i></p>	<p>Данните включват:</p> <ul style="list-style-type: none"> • баланса от доходите от дивиденди, с изключение на тези от свързани предприятия (позиция 19); • печалби и загуби от неоперативни имоти и оборудване, от продажби на притежавани ценни книжа, от валутни операции, от препродажба на дългосрочни вземания, държани от въздушния превозвач; и други приходи и разходи от финансов характер.
<p>ВАЖНО: В електронната форма ЕФ общите финансови приходи и разходи по позиция 21 се изчисляват автоматично след попълване на данните по позиции 16.1-16.2 и позиции от 17 до 20.</p>	
<p>Позиции от 22 до 26. ПЕЧАЛБА ИЛИ (ЗАГУБА) / PROFIT OR (LOSS)</p>	
<p>Позиция 22. Печалба или (Загуба) преди облагане с данъци / <i>Profit or (Loss) before income taxes</i></p>	<p>Финансовият резултат преди облагане с данъци е сбора на стойностите по позиция 15 и позиция 21 на отчетната форма.</p>
<p>Позиция 23: Данък върху дохода / <i>Income taxes</i></p>	<p>Дължимите държавни данъци върху печалбата и други данъци, наложени върху нетния доход, след приспадане на всички компенсации или възстановени платени данъци.</p>
<p>Позиция 24. ПЕЧАЛБА ИЛИ (ЗАГУБА) след облагане с данък върху дохода / PROFIT OR (LOSS) after income taxes</p>	<p>Финансовият резултат след облагане с данък върху дохода е сбора на стойностите по позиция 22 и позиция 23 на отчетната форма.</p>



Позиция 25: Други данъци / <i>Extraordinary items</i>	Въведете общата стойност на другите данъци* и посочете тяхното естество в поле "Забележки" на отчетната форма.
Позиция 26. ПЕЧАЛБА ИЛИ (ЗАГУБА) след други данъци/ PROFIT OR (LOSS) after <i>extraordinary items</i>	Финансовият резултат след други данъци е сбора на стойностите по позиция 24 и позиция 25 на отчетната форма.
ВАЖНО: В електронната форма ЕФ финансовият резултат по позиции 22, 24 и 26 се изчислява автоматично, като отрицателната величина (Загуба) се изразява в скоби.	
ВАЖНО: Сумите по всички позиции от 16 до 25, които водят до намаляване на печалбата или увеличаване на загубата за отчетния въздушен превозвач, трябва да бъдат попълнени с отрицателен знак (-) .	

*/ Вж. пояснението в част III по-долу.

II.2. ЧАСТ 2. „БАЛАНС“

PART 2 - BALANCE SHEET

Позиции от 1 до 6: АКТИВИ / ASSETS	
Позиция 1. Текущи активи / <i>Current assets</i>	
Позиция 1.1: Пари и парични еквиваленти / <i>Cash, bank balances, and short-term investments</i>	Въведете сумата на паричните средства и банковите салда, включително оборотни средства, временни депозити, специални депозити за изплащане на дългове, дивиденди и лихви, както и краткосрочни инвестиции, дължими в рамките на една година от датата на баланса.
Позиция 1.2: Вземания от клиенти и доставчици и други вземания / <i>Current accounts and notes receivable</i>	Включват текущи сметки и салда по вземания, свързани с превозната дейност, вземания от свързани дружества, вземания по запис на заповед, платими при поискване или в рамките на една година от датата на баланса. Приспадат се резерви, предвидени за несъбираеми вземания.
Позиция 1.3: Други текущи активи / <i>Other Current assets</i>	Включват се позиции, които не са отчетени в позиции 1.1 и 1.2 на част 2 на отчетната форма, като например: такси към клиенти по договори за превоз; вземания за лихви и дивиденди; разходи за материали и складови наличности; налични материали (като горива и масла); канцеларски материали и офис консумативи; консумативи за обслужване на пътници и борден кетъринг; стоки за продажба; сумата, изразходвана за



	<p>незавършена работа за други лица, авансови плащания за наеми, застраховки, данъци и др.</p> <p>Не включва резервни части, инструменти и принадлежности, които следва да бъдат отнесени в позиция 3 на част 2 на Баланса.</p>
Позиция 2. Инвестиции / <i>Special funds</i>	
Позиция 2.1: <i>Инвестиции в свързани предприятия / Investments in affiliated companies</i>	Включва инвестиции в акции, облигации и дългосрочни заеми към свързани предприятия.
Позиция 2.2: <i>Средства за закупуване на оборудване / Equipment purchase funds</i>	Посочва се сумата на средства, заделени единствено за закупуване на оборудване.
Позиция 2.3: <i>Други инвестиции / Other special funds</i>	<p>Включват се средства, заделени за специални цели като договорни депозити, депозити в съда, пенсионни фондове, фондове за самоосигуряване и др.</p> <p>Инвестициите в ценни книжа се записват по цена на придобиване; трайното намаление на стойността на тези ценни книжа се отписва и се включва в позиция 3 на част 3 на Баланса.</p>
Позиция 3. Дълготрайни материални активи, свързани с оперативната дейност* / <i>Operating property and equipment</i>	
Позиция 3.1: <i>Летателно оборудване – собствено / Flight equipment - owned</i>	Включва се въздухоплавателни средства, двигатели, компоненти и резервни части, които са били пряко закупени от отчитащия въздушен превозвач.
Позиция 3.2: <i>Наземно имущество и оборудване – собствено / Ground property and equipment - owned</i>	Включва притежавано от въздушния превозвач оборудване за наземно обслужване на пътници; хотелско, ресторантско и друго оборудване; оборудване за хангари и магазини; моторни превозни средства и оборудване; мебели, съоръжения и офис оборудване; складово оборудване; друго наземно оборудване; първоначалната стойност на подобренията по наета собственост; стойността на незавършено строителство; сгради и прилежащите им земя.
Позиция 3.3: <i>Летателно оборудване на лизинг / Flight equipment under capital leases</i>	<p>Включва летателно оборудване, придобито от въздушния превозвач по силата на инвестиционен или финансов лизинг, за периода на целия или почти целия полезен живот на ВС.</p> <p>Не включва стойността на летателно оборудване, придобито по силата на оперативен или краткосрочен лизинг, т.е. лизинг за период, който е значително по-кратък от нормалния живот на ВС. Лихвеният елемент, заплащан всяка година, се отчита в част 1, позиция 16.2. на отчетната форма.</p>



<p>Позиция 3.4: Наземно имущество и оборудване на лизинг / <i>Ground property and under capital leases</i></p>	<p>Включва наземно имущество и оборудване, придобито от въздушния превозвач по силата на инвестиционен или финансов лизинг, за периода на целия или почти целия му полезен живот.</p> <p>Не включва лихвения елемент, заплащан всяка година, който се отчита в част 1, позиция 16.2. на отчетната форма.</p>
<p>Данните по позиции 3.1.1., 3.2.1, 3.3.1 и 3.4.1 се вписват с отрицателен знак и следва да включват начислените разходи, свързани със загуби, които не са възстановени чрез текущи ремонти, настъпили във физическата собственост и водещи до намаляване на експлоатационната стойност поради износване вследствие употреба, под въздействие на климата и природните стихии; разходи, възникващи поради морално остаряване, подмяна, нови технологични постижения, промени в потребителското търсене или нормативните изисквания.</p>	
<p>Позиция 3.5: <i>Земя / Land</i></p>	<p>Данни за терени (включително такива, придобити със сгради), имащи отношение към въздухоплавателната дейност на въздушния превозвач, вкл. разходи за подобрения, като например първоначално разчистване от растителност, отводняване, запълване, изравняване и планиране.</p> <p>Стойността на земята, която не може да бъде отделена от стойността на сградите, следва да бъде включена в позиции 3.2 или 3.4.</p>
<p>Позиция 4. Други дълготрайни материални активи / <i>Non-operating property and equipment</i></p>	
<p>Позиция 4.1: Имущество и оборудване, несвързано с оперативната дейност / <i>Non-operating property and equipment</i></p>	<p>Данни за стойността на всякакво имущество и оборудване, не включено в позиция 3 на отчетната форма.</p> <p>Данните по позиция 4.1.1. се вписват с отрицателен знак и представляват сумата на начислената амортизация по неоперативните дълготрайни материални активи.</p>
<p>Позиция 5. Други активи / <i>Other assets</i></p>	
<p>Позиция 5.1: Разходи за бъдещи периоди / <i>Deferred charges</i></p>	<p>Включват се разходи, свързани с проекти за разширяване и развитие, разходи за извънредно обучение и други разходи, чието изпълнение е било отложено след период от една година, намалени с частта, която е била амортизирана или заличена по друг начин; неамортизирани отстъпки и разходи по емитирането на дългосрочни дългови ценни книжа от въздушния превозвач; некоригирани сметки, които не могат да бъдат изчистени към датата на баланса.</p>
<p>Позиция 5.2: Нематериални активи / <i>Intangible assets</i></p>	<p>Включва всички плащания за патенти, авторски права и др. нематериални активи.</p>
<p>Позиция 5.3: Инвестиции в асоциирани предприятия / <i>Investments in associated companies</i></p>	<p>Включва инвестиции в акции, облигации и дългосрочни ценни книжа, заеми към асоциирани дружества.</p>



Позиция 5.3: Други активи / <i>Other assets</i>	Всички други активи, които не са били отнесени в предходните позиции.
Позиция 6. СУМА НА АКТИВА / <i>TOTAL ASSETS</i>	Сборът на стойностите по позиции от 1 до 5 трябва да е равен на този по позиция 11 на Баланса.
ВАЖНО: В електронната форма EF сумите по позиции 1, 2, 3, 4, 5 и 6 се изчисляват автоматично.	
Позиции от 7 до 11: ПАСИВИ / <i>LIABILITIES</i>	
Позиция 7. Текущи пасиви / <i>Current liabilities</i>	
Позиция 7.1: Краткосрочни задължения към доставчици / <i>Accounts, traffic balances, and notes payable</i>	Данните следва да включват сумите по текущите сметки и салдата по превозната дейност, подлежащи на текущо уреждане, вкл. тези, платими на свързани дружества, както и облигации, платими при поискване или в рамките на една година от датата на баланса.
Позиция 7.2: Задължения по получени аванси (търговски превози) / <i>Air traffic liability</i>	Включват стойността на пътническите билети, продадени за превоз от въздушния превозвач, които не са били използвани или възстановени към датата на баланса, както и предварително платените суми за превоз на багаж, товари и поща, чийто превоз не е бил извършен към датата на баланса.
Позиция 7.3: Други текущи задължения / <i>Other current liabilities</i>	Включват начислени и неизплатени заплати, дивиденди, лихви, данъци; депозити от клиенти по договори за транспортни услуги и други текущи задължения.
Позиция 8. Нетекущи пасиви / <i>Non-Current liabilities</i>	
Позиция 8.1: Дългосрочен дълг / <i>Long-term debt</i>	Включете номиналната стойност (с изключение на начислените лихви) на ипотечи, ценни книжа, доверителни сертификати, облигации и други дългосрочни задължения, издадени или поети от въздушния превозвач и намиращи се в ръцете на други лица.
Позиция 8.2: Дългосрочни задължения по лизинг / <i>Long-term obligations under capital leasing</i>	Включете настоящата стойност на неизтеклите договори за придобиване на въздухоплавателни средства по лизингови споразумения.
Позиция 8.3: Задължения към свързани предприятия / <i>Advances from affiliated companies</i>	Включват аванси, обезпечени или не, от свързани дружества, които не подлежат на текущо уреждане.
Позиция 8.4: Резерви / <i>Reserves</i>	Включват оперативни резерви, като напр. за основен ремонт на летателно оборудване; резерви за самоосигуряване; пенсионни резерви и всякакви други резерви, които не са предвидени по друг начин. ВАЖНО: Видовете резерви по тази позиция следва да бъдат пояснени в поле "Забележка" на отчетната форма.



Позиция 8.5: <i>Други дългосрочни задължения / Other long-term obligations</i>	Общата сума на дългосрочни по характер задължения, невяключени в предходните позиции.
Позиция 9. Други задължения / <i>Deferred credits</i>	Включете неамортизираните премии по всички класове дългосрочен дълг, ценни книжа, издадени или поети от въздушния превозвач, и други некоригирани сметки, които не могат да бъдат уравниени към датата на баланса.
Позиция 10. Собствен капитал / <i>Stockholder's equity</i>	
Позиция 10.1: Основен капитал / <i>Capital stock</i>	Въведете стойността на основния капитал по последния заверен Годишен финансов отчет.
Позиция 10.2: Резерви / <i>Capital surplus</i>	Въведете стойността на резервите и увеличенията на основния капитал според последния заверен Годишен финансов отчет.
Позиция 10.3: <i>Неразпределена печалба или натрупана загуба / Retained earnings</i>	Въведете сумата на неразпределената печалба или натрупаната загуба (с отрицателен знак) по последния заверен Годишен финансов отчет. Трябва да съвпада със сумата по позиция 5 на част 3 на Баланса.
Позиция 11. ОБЩО ПАСИВИ СОБСТВЕН КАПИТАЛ / TOTAL LIABILITIES AND EQUITY	Сборът на стойностите по позиции от 7 до 10 трябва да е равен на този по позиция 6 на Баланса.
ВАЖНО: В електронната форма EF сумите по позиции 7, 8, 10 и 11 се изчисляват автоматично.	

*/ Вж. пояснението в част III по-долу.

II.3. ЧАСТ 3. „ОТЧЕТ ЗА НЕРАЗПРЕДЕЛЕНАТА ПЕЧАЛБА“

PART 3 - STATEMENT OF RETAINED EARNINGS

Попълнете тази част, следвайки указанията, съдържащи се в отчетната форма.

II.4. ЧАСТ 4. „ДАНИИ ЗА ОБЕМА НА ТЪРГОВСКИТЕ ПРЕВОЗИ И ЗА ПРЕВОЗНИЯ КАПАЦИТЕТ“

PART 4 - TRAFFIC AND CAPACITY DATA

В тази част въздушният превозвач попълва статистически данни за общите търговски превози и капацитет по международни и вътрешни, редовни и нередовни полети, съответстващи на оперативните приходи и разходи, отчетени в Част 1 на отчетна форма EF.



Указания за вида на данните по позиции от 1 до 4 на Част 4 се съдържат в методическите указания за попълване на отчетна статистическа форма А - ПРЕВОЗИ НА ВЪЗДУШНИТЕ ПРЕВОЗВАЧИ. В случай, че

В случай, че данните, попълнени в Част 4 на форма ЕФ се различават от тези по форма А, причините за това несъответствие се поясняват в поле „Забележка“.

III. ТЕРМИНИ И ДЕФИНИЦИИ

Въздушно такси, търговска бизнес авиация – нередовни полети по заявка с кратко предизвестие за въздушен превоз на пътници, товари или поща, или всякаква комбинация от тях, срещу заплащане. Изпълняват се с по-малки въздухоплавателни средства (обикновено с не повече от 30 места), включително хеликоптери. Включват и всички позициониращи полети, необходими за предоставянето на услугата.

Blocked-off чартъри – целият капацитет на въздухоплавателното средство е блокиран за чартърни продажби за полети, публикувани като редовни, но изпълнявани като чартърни по същия или подобен маршрут и работно време.

Blocked-space споразумения – брой пътнически кресла и/или определена част от товарния капацитет на въздухоплавателно средство на един въздушен превозвач са закупени от втори въздушен превозвач за превоз на негови пътници, товари и поща.

Други данъци / Extraordinary items - Извънредните позиции включват приходи или разходи, които възникват в резултат на събития или транзакции, които са ясно разграничени от обичайните дейности на предприятието и следователно не се очаква да се повтарят често или редовно. Примери за такива позиции могат да бъдат: загуби, претърпени поради запор на имущество на въздушния превозвач; загуби, причинени от природни бедствия; промени в счетоводната практика; законодателни промени с ретроспективно действие и др. под.

Дълготрайни материални активи, свързани с оперативната дейност / Operating property and equipment - Въздушният превозвач попълва данни за активите, използвани в превозната му дейност и съпътстващи услуги. Когато такива активи се освобождават чрез продажба, извеждане от употреба, спиране, демонтаж и т.н., разходите за тях се записват по тези сметки, а резервът за амортизации се дебитира със сумата, начислена за извадения от употреба актив.

Редовни търговски полети – полети, планирани като редовни и извършени срещу възнаграждение, съгласно публикувано разписание, или толкова редовни или чести, че представляват разпознаваема систематична поредица, които са отворени за директни резервации от страна на гражданите; както и допълнителни полети по маршрута, предизвикани от претоварване на редовните полети от разписанието.

Нередовни търговски полети – чартърни полети и специални полети, извършвани срещу възнаграждение, различни от тези, които се отчитат като редовни полети. Включват всички позиции, свързани с blocked-off чартърни полети, и не включват полети от типа въздушно такси, търговска бизнес авиация или други платени полети по заявка.

Свързани предприятия – дружества, контролирани от отчитащия се въздушен превозвач.



Асоциирани предприятия – дружества, в които въздушният превозвач притежава акции, без да упражнява ефективен контрол.

Платени пътници - включва например:

- а) пътници, пътуващи по публично достъпни промоционални оферти (например "две за едно") или програми за лоялност (напр. осребряване на натрупани точки по програма за често пътуващи – *frequent flyer*);
- б) пътници, пътуващи безплатно като компенсация за отказан достъп на борда;
- в) пътници, пътуващи с корпоративни отстъпки;
- г) пътници, пътуващи с преференциални тарифи (напр. такива за държавни, моряшки, военни, младежки, студентски и др. пътувания).

Определението не включва:

- а) лица, които пътуват безплатно;
- б) лица, които пътуват по тарифа, достъпна единствено за служители на въздушни превозвачи или техни агенти, или командировани служители на превозвачите (напр. резервен екипаж);
- в) деца до 2-годишна възраст, които не заемат отделно пътническо кресло.

IV. СИМВОЛИ, ИЗПОЛЗВАНИ ПРИ ПОПЪЛВАНЕ НА ОТЧЕТНАТА ФОРМА

Моля, използвайте следните символи при попълването на отчетната форма:

- * – звездичка, поставена непосредствено след попълнената цифра, означава, че данните са прогнозни (очаквани);
- (blank)** – празно поле означава, че категорията не е приложима;
- na** – от английското „not available” – означава, че данните не са налични.

V. РЕКВИЗИТИ И СРОКОВЕ

Преди да изпратите попълнената форма в ГД ГВА, моля уверете се, че коректно са попълнени реквизитите в заглавната част на отчетната форма.

Периодичността и сроковете за представяне на Отчетна статистическа форма ЕФ са определени в **Приложение № 1** на Наредба № РД-08-20 от 14.01.1999 г. за събиране на статистическа информация за гражданското въздухоплаване в Република България.

При въпроси относно попълването и представянето на отчетната форма можете да се обръщате към отдел “Административно обслужване, статистика и архив” на следните контакти:

Тел: +359 2 937 1017

Е-mail: statistics@caa.bg